

Advies nr. 14/2018 van 28 februari 2018

Betreft: Ontwerp van Koninklijk besluit betreffende de automatische verbinding tussen het verbruiksprofiel en de elektronische toepassing voor tariefvergelijking op de website van het instituut (CO-A-2017-092)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie (hierna "het BIPT") ontvangen op 22 december 2017.

Gelet op het overleg met het BIPT op 16 januari 2018.

Gelet op het verslag van dhr. Frank De Smet;

Brengt op 28 februari 2018 het volgend advies uit:

De Commissie vestigt er de aandacht op dat er recent nieuwe Europese regelgeving inzake de bescherming persoonsgegevens werd uitgevaardigd: de algemene Verordening betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en de Richtlijn voor Politie en Justitie. Deze teksten verschenen in het Europese Publicatieblad van 4 mei 2016^[1].

De verordening, meestal AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) genaamd, is van kracht geworden twintig dagen na publicatie, nl. op 24 mei 2016 en wordt, twee jaar later, automatisch van toepassing: 25 mei 2018. De richtlijn voor politie en justitie moet via nationale wetgeving omgezet worden tegen uiterlijk 6 mei 2018.

Voor de Verordening betekent dit dat vanaf 24 mei 2016, en gedurende de termijn van twee jaar voor de tenuitvoerlegging, op de lidstaten enerzijds een positieve verplichting rust om alle nodige uitvoeringsbepalingen te nemen en anderzijds ook een negatieve verplichting, de zogenaamde "onthoudingsplicht". Laatstgenoemde plicht houdt in dat er geen nationale wetgeving mag worden uitgevaardigd die het door de Verordening beoogde resultaat ernstig in gevaar zou brengen. Ook voor de Richtlijn gelden gelijkaardige principes.

Het verdient dan ook aanbeveling om desgevallend nu reeds op deze teksten te anticiperen. En het is in de eerste plaats aan de adviesaanvrager(s) om hier rekening mee te houden in zijn (hun) voorstellen of ontwerpen. De Commissie heeft in onderhavig advies, in de mate van het mogelijke en onder voorbehoud van mogelijke bijkomende toekomstige standpunten, alvast gewaakt over de hoger geschetste negatieve verplichting.

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Commissie ontving op 20 december 2017 een adviesaanvraag van het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie (hierna "het BIPT") (hierna "de aanvrager") aangaande een ontwerp van Koninklijk besluit betreffende de automatische verbinding tussen het verbruiksprofiel en de elektronische toepassing voor tariefvergelijking op de website van het instituut besluit (hierna "het ontwerpbesluit").

^[1] Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)
Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ:L:2016:119:TOC>
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2016%3A119%3ATOC>

2. De opzet van het ontwerpbesluit is om de klanten van prepaid en postpaid telecommunicatiediensten een tariefvergelijker aan te bieden op de website van het BIPT. Om een verkeerde invulling van het (geschatte) verbruik te vermijden wenst de aanvrager dat de velden van de tariefvergelijker automatisch worden ingevuld door de operatoren met de verbruiksgegevens van de klanten.

3. Het ontwerpbesluit is gebaseerd op artikel 68 van het wetsontwerp betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie¹. Dit artikel, opgenomen in titel VI van voormeld wetsontwerp, wijzigt artikel 111 § 3 van de WEC² en luidt als volgt :

“De Koning, op advies van het Instituut, en van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, bepaalt de nadere regels aangaande een automatische verbinding die operatoren maken tussen het gebruiksprofiel waarover zij beschikken van abonnees die als consumenten beschouwd kunnen worden en de elektronische toepassing voor tariefvergelijking op de website van het Instituut. Hierbij wordt rekening gehouden met de bescherming van het privéleven van de abonnees. “

4. Hoewel geen advies werd gevraagd over het voormelde wetsontwerp, is de Commissie van oordeel dat het onderzoek van het ontwerpbesluit ook een onderzoek van de (geplande) wettelijke basis noodzaakt, gelet op de vereisten van de artikelen 8 EVRM en 22 Grondwet die hierna worden onderzocht.

II. INHOUD VAN HET ONTWERPBESLUIT

5. Het ontwerpbesluit bevat twee systemen die de betrokkene kan gebruiken om de tariefvergelijker op te starten.

6. Enerzijds is er in artikel 2 van het ontwerpbesluit sprake van een “URL-systeem”. In dit eerste systeem moeten de operatoren ten behoeve van hun klanten op hun persoonlijke klantenpagina een URL³ ter beschikking stellen die doorverwijst naar de tariefvergelijker en die informatie bevat die moet worden ingevuld in de betreffende velden van de tariefvergelijker van het BIPT. De URL heeft hierbij een bepaalde structuur met een aantal vooraf bepaalde datavelden. Het Verslag aan de Koning stelt dat het niet aangewezen is dat de operatoren expliciet de URL weergeven in de klantenzone omdat dit voor veel gebruikers verwarring gaat scheppen. Het is gebruiksvriendelijker om een aan te klikken

¹ gepubliceerd op <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/54/2839/54K2839018.pdf>

² Wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, B.S., 20 juni 2005 (hierna “WEC”)

³ Een Uniform Resource Locator (afgekort URL) is een gestructureerde naam die verwijst naar een stuk data. Voorbeelden zijn het unieke adres waarmee de locatie van een webpagina op internet wordt aangegeven of een e-mailadres.

“knop” te voorzien met een door het BIPT verstrekt logo van de tariefsimulator die automatisch de vraag per URL aan de tariefsimulator stelt.

7. Anderzijds voert artikel 6 van het ontwerpbesluit (voor de grote operatoren die een omzet realiseren van minstens 50.000.000 EUR) een tweede systeem in met behulp van een elektronische aanmeldingsdienst op de website van de tariefvergelijker. Uit overleg met het BIPT blijkt dat dit systeem bestaat uit volgende stappen. De betrokkene logt eerst aan (bijvoorbeeld via gebruik van de e-ID en pincode dus met identificatie en authenticatie van de betrokkene) bij de tariefsimulator van het BIPT met opgave van de naam van zijn operator. De tariefsimulator van het BIPT maakt automatisch een koppeling met de federale authenticatiedienst (“FAS”⁴) van de Federale overheidsdienst Beleid en Ondersteuning (“BOSA”)⁵. BOSA deelt hierop aan het BIPT het Rijksregisternummer mee van de betrokkene die correct is geïdentificeerd en geauthenticeerd. Het BIPT stuurt vervolgens het Rijksregisternummer door naar de operator, die onderzoekt over welke klant het gaat en de gegevens van de klant opzoekt en aan het BIPT de verbruikswaardes per type dienst doorgeeft van de betrokken klant.

III. ONDERZOEK VAN HET ONTWERPBESLUIT

1. Toepasselijkheid van de WVP

8. De doorgiften van de voormelde informatie in beide systemen al dan niet met behulp van het Rijksregisternummer maakt een verwerking van persoonsgegevens uit.

9. Gezien de unieke combinatie van data⁶ in de URL en gezien de informatie die moet worden doorgegeven door de operator in het tweede systeem (zie hierna), is de doorgifte van de informatie door de operator naar het BIPT in principe ook een verwerking van persoonsgegevens. De duur van deze verwerking is beperkt tot de duur van de opzoekingsessie via de tariefvergelijker, gezien de gegevens die doorgegeven worden en die een gebruiker uniek zouden kunnen identificeren, niet door het BIPT worden bewaard na het afsluiten van de tariefsimulator (zie de verwijzing naar de automatische schrapping in randnummer 21).

⁴ De zogenaamde “Federal Authentication Service”, beschreven op http://dt.bosa.be/en/identificatie_beveiliging/federal_authentication_service

⁵ Artikel 9 van de wet van 18 juli 2017 inzake elektronische identificatie, B.S., 9 augustus 2017.

⁶ De URL heeft niet alleen een unieke structuur, maar bevat eveneens de combinatie van een aantal datatypes, waarvan kan worden aangenomen dat het unieke karakter van de dataset hoog ligt (zgn. “small cell”). Zie pagina 20 het big data rapport van de Commissie, gepubliceerd op https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/Big_Data_Rapport_2017.pdf

10. In de mate dat, na het afsluiten van de vergelijkingssessie, het BIPT enkel een combinatie van de in randnummer 22 vermelde codes⁷ verwerkt is er sprake van voldoende geaggregeerde gegevens zonder dat hierbij verder nog sprake is van een verwerking van persoonsgegevens na de vergelijkingssessie. De verwerkingen van persoonsgegevens situeren zich dan ook enkel tijdens de vergelijkingssessie en op het gebied van de mogelijke afgeleide verwerkingen door de operatoren (bv. registratie welke klanten de tariefvergelijker gebruiken en gebruik hiervan voor bijvoorbeeld retentiemarketing) en/of bij de doorgifte en het gebruik van het Rijksregisternummer.

2. Wettelijke basis van het ontwerpbesluit

11. Het doorgeven van persoonsgegevens aan het BIPT vormt een inmenging in de persoonlijke levenssfeer die dient te beantwoorden aan de vereisten van artikel 8 EVRM en 22 Grondwet⁸ en het EU Handvest. Uit deze bepalingen volgt volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, de adviezen van de Raad van State⁹ en de arresten van het Hof van Justitie¹⁰ dat elke (overheids)inmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven en het gezinsleven wordt voorzien door een voldoende precieze wettelijke bepaling, dat zij beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde wettige doelstelling.

12. Essentiële elementen van de wijze waarop persoonsgegevens zullen worden verwerkt, moeten daarbij worden vastgesteld bij wet (in casu de WEC). De Commissie stelt vast dat de wettelijke basis in de WEC deze elementen (nog) niet bepaalt (gezien er enkel nog maar een wets*ontwerp* is), hetgeen een probleem is in het licht van de artikelen 8 EVRM en 22 Grondwet.

13. De Commissie is dan ook van oordeel dat de belangrijkste basiselementen waarop het ontwerpbesluit steunt (bv. doeleinden en de scope van het mechanisme van automatische wissing van de ontvangen gegevens door het BIPT) nog formeel en in een wettelijke basis moeten worden verankerd:

2.1. Aanduiding van de persoonsgegevens

14. De (categorieën van) persoonsgegevens die worden doorgegeven onder het eerste en tweede systeem zijn direct en indirect (bijvoorbeeld uit artikel 4 § 3 zou men kunnen afleiden dat ook de

⁷ dienstcodes, taalcodes en operatorcodes vermeld in artikel 4 § 3 van het Ontwerp besluit

⁸ DE BOT, D. en DE HERT, P., Artikel 22 Grondwet en het onderscheid tussen privacyrecht en gegevensbeschermingsrecht. Een formele wet is niet altijd nodig wanneer de overheid persoonsgegevens verwerkt, maar toch vaak, CDPK, 2013, 366

⁹ Zie advies 38.782 van 11 augustus 2005 betreffende het voorontwerp van wet "betreffende de analyse van de dreiging", Kamer, 2005-2006, 2032/001, gepubliceerd op <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/51/2032/51K2032001.pdf>

¹⁰ Zie o.m. HvJ, 9 november 2010, Volker en Markus Schecke GbR en Hartmut Eifert v. Land Hessen, zaken C-92/09 en C-93/09. De zaak betrof een toepassing van het proportionaliteitsbeginsel op de verplichte publicatie van persoonsgegevens van begunstigen van landbouwsteun.

dienst en taal van betrokkene via de URL worden doorgegeven) te vinden in de combinatie van de artikelen 2 § 2, 4 § 3 en § 4 van het besluit en het Verslag aan de Koning. Er is evenwel geen bepaling die waarborgt dat de opsomming van de gegevens ook limitatief is.

15. Voor het URL-systeem blijkt uit het ontwerpbesluit en het Verslag aan de Koning bij de artikelen 2 § 2, 4 § 3 en 4 § 4 van het ontwerpbesluit dat het gaat om een combinatie van volgende datatypes (afhankelijk van de dienst) die via de URL worden doorgegeven: het verbruik (hoeveelheid data; aantal belminuten; aantal sms'en) van de betrokkene van de afgelopen maand, de postcode en het aantal simkaarten, de dienstcode, de taalcode, en de operatorcode, Onder het tweede systeem blijkt – naast de informatie vermeld in artikel 2 § 2 die in dit systeem door de operatoren dient te worden doorgegeven - bovendien sprake van een verwerking van het Rijksregisternummer. Uit het Verslag aan de Koning blijkt ook dat de betrokkene nog meer informatie manueel kan invullen in de tariefsimulator, zoals "*(a) de meest opgeroepen mobiele en/of vaste operatoren, (b) de wensen inzake internetsnelheid en (c) de gewenste functionaliteiten voor de tv-decoder moeten door de abonnee zelf worden ingevuld, tenzij deze genoeg neemt met de default-waarden. In ieder geval kan de gebruiker alle waarden in de tariefvergelijker manueel aanpassen, ongeacht of het gaat om de waarden die automatisch zijn ingegeven of om de default-waarden.*" Deze bijkomende informatie houdt dan, in combinatie met de andere gegevens, ook een additionele verwerking van persoonsgegevens in.

2.2. Aanduiding van de doeleinden in hoofde van het BIPT en de operatoren

16. De doeleinden waarvoor de gegevens zouden kunnen worden gebruikt door het BIPT en de operatoren staan niet expliciet en beperkend omschreven, noch in het in randnummer 3 vermelde wetsontwerp, noch in een apart artikel van het ontwerpbesluit (zie hierna).

17. Men kan weliswaar aanvoeren dat de bedoeling waarvoor het BIPT de gegevens kan gebruiken indirect blijkt uit samenlezing van diverse elementen zoals de titel van het wetsontwerp ("*economische relance*") en de benaming van Titel V van het wetsontwerp ("*concurrentie op de telecommarkt stimuleren*"). Ook de combinatie van artikel 1,2° van het ontwerpbesluit (definitie van "tariefvergelijker"), en de herhaalde verwijzingen naar de tariefvergelijker in het verslag aan de Koning en in de titel en de tekst van het ontwerpbesluit kunnen een indicatie geven omtrent de belangrijkste gebruiksdoelstelling. Artikel 5 van het ontwerpbesluit verwijst ook naar de finaliteit(en) "het verwerken van de gegevens in statistieken" en "het waarborgen en verbeteren van de tariefvergelijker". Het ontwerpbesluit is dus nog relatief onduidelijk op het punt van de finaliteitsomschrijving in hoofde van het BIPT.

18. De finaliteit waarvoor de operatoren de ontvangen gegevens¹¹ kunnen gebruiken is echter onbepaald. Het ontwerpbesluit houdt in dit kader geen rekening met de risico's verbonden aan het feit dat operatoren de observatie dat bepaalde klanten de tariefvergelijker gebruiken, zullen kunnen aanwenden voor andere doeleinden dan het stimuleren van de concurrentie op de telecommarkt via een transparante tariefvergelijking. Zo bieden beide systemen een opportuniteit voor operatoren om hun prijsgevoelige klanten te detecteren en profileren aan de hand van hun "klikgedrag", waarna hieraan (semi-)automatische gevolgen¹² kunnen worden gekoppeld ten aanzien van de betrokkene (aanbod van retentiemarketing). Dit vormt een risico in de mate het profileren van deze groep klanten niet transparant is, en dus gebeurt zonder hun medeweten en toestemming¹³. Een mogelijk effect zou kunnen zijn dat enkel een bepaalde groep van klanten (die de tariefvergelijker gebruiken) een bepaalde beloning of een voordeel aangeboden wordt om hen als klant te behouden. Omgekeerd is het risico dat de klanten die geen gebruik maken van de simulator, of die de "privacyvriendelijke optie" zouden kiezen om de simulator zelf manueel in te vullen zonder de informatie automatisch te laten invullen, geen voordeel of beloning krijgen aangeboden (doordat de operator niet weet dat ze de vergelijking hebben uitgevoerd), of zelfs integendeel een duurdere prijs zullen moeten betalen.

19. Hoe dan ook dienen de betrokken klanten voldoende te worden beschermd door aanvullende waarborgen tegen ongekennde, impliciete acties door bepaalde operatoren die niet stroken met de bedoeling van de tariefvergelijker (aanmoedigen van eerlijke concurrentie op de telecommarkt). De Commissie wenst dan ook dat in de WEC of het ontwerpbesluit waarborgen worden opgenomen teneinde de betrokkenen te beschermen tegen de in randnummer 18 vermelde risico's. De Commissie is van oordeel dat volgende waarborgen relevant zijn :

- Het duidelijk afbakenen in de WEC of het ontwerpbesluit van de doelstelling waarvoor de ontvangen gegevens al dan niet kunnen worden gebruikt door de operatoren met de verplichting om de desbetreffende verwerkingen op te nemen in een DPIA.
- Mocht het de bedoeling zijn van de wetgever dat de operatoren de gegevens (ivm de registratie van de klanten die gebruik maken van de tariefvergelijker door het bijhouden van de identiteit van de klanten die klikken op de aangeboden URL in het eerste systeem of het bijhouden van het ontvangen Rijksregisternummer in het tweede systeem) niet verder mogen verwerken dan voor de tariefvergelijker, dan heeft het zin om de automatische schrapping van deze gegevens ook op te leggen aan de operatoren en niet enkel voor het BIPT (zie punt 2.4. hierna).

¹¹ Registratie van het klikken op de aangeboden URL of het ontvangen Rijksregisternummer van hun klant.

¹² Al dan niet met behulp van geautomatiseerde besluitvorming.

¹³ In de strikte betekenis van artikel 4 11) van de AVG.

2.3. Aanduiding van de ontvangers van de gegevens

20. De toegang tot de gegevens die doorgegeven worden door de operatoren wordt door artikel 5 van het ontwerpbesluit beperkt tot het BIPT. Dit artikel stelt dat het BIPT in geen geval de gegevens kan overdragen aan derden, onverminderd de mogelijkheid om statistieken op te maken teneinde "*de werking van het geautomatiseerde systeem te garanderen of te verbeteren*".

2.4. Bewaring en schrapping van gegevens

21. Een principe van automatische schrapping door het BIPT van de gegevens vermeld in artikel 2 § 2 van het ontwerpbesluit (na de duur van de sessie van de vergelijking) staat vermeld in artikel 5 van het ontwerpbesluit. Doordat de lijst van verwerkte gegevens niet limitatief zijn opgesomd in de WEC of het ontwerpbesluit, stelt de vraag zich of het BIPT toch niet bepaalde (persoons)gegevens kan bijhouden na het afsluiten van de vergelijkingssessie. Zo is het ook niet duidelijk of eventuele bijkomende gegevens die de gebruiker heeft ingevuld al dan niet bewaard worden door het BIPT. Bovendien is het niet duidelijk of de schrapping waarvan sprake in artikel 5 enkel betrekking heeft op de gegevens doorgegeven via het eerste systeem (de URL) of ook betrekking zou hebben op de gegevens ontvangen onder het tweede systeem beschreven in artikel 6. Volgens bijkomende uitleg gekregen van de aanvrager zou de schrapping ook gelden voor de gegevens ontvangen onder het tweede systeem.

22. De automatische schrapping heeft volgens artikel 5 van het ontwerpbesluit geen betrekking op de dienstcodes en taalcodes ontvangen via de URL en vermeld in artikel 4 § 3 van het ontwerpbesluit. Ook de operatorcodes (artikel 4 § 4) zouden niet gewist worden volgens bijkomende toelichting ontvangen van de aanvrager. Deze codes zouden nog kunnen worden bewaard na het afsluiten van de sessie teneinde statistieken te maken en de werking en verbetering van de dienst te verzekeren. Artikel 5 van het ontwerpbesluit stelt "*Het Instituut kan de gegevens vermeld in artikel 4, § 3 wel verwerken in statistieken met als doel de werking van het geautomatiseerde systeem te garanderen of te verbeteren. Daartoe kan het Instituut bijhouden hoeveel tariefvergelijkingen per module per dag worden gedaan.*"

3. Het proportionaliteitsbeginsel

23. Bij het aanbieden van een dienst op een gebruiksvriendelijke wijze (vooraf invullen van gegevenstypes) kan de plicht om afdoende bescherming van persoonsgegevens te bieden niet worden opgeofferd. De aanvrager dient dienaangaande alternatieven af te wegen of beschikbaar te stellen die mogelijk een betere balans bieden tussen het behalen van de doelstelling (een correcte en

gebruiksvriendelijke tariefvergelijking op maat bieden) en het beschermen van de betrokken natuurlijke personen.

3.1. Het alternatief van de prijsvergelijking op de website van het BIPT zonder tussenkomst van de operator

24. Het verslag aan de Koning bevat de vermelding dat gebruikers niet verplicht zijn *"om gebruik te maken van de geautomatiseerde systemen. De tariefvergelijker van het BIPT blijft uiteraard ook ter beschikking van personen die geen beroep wensen te doen op de geautomatiseerde systemen : zij kunnen, zoals voorheen manueel en anoniem hun verbruiksgegevens invullen in de betreffende velden van de tariefvergelijker om zodoende te komen tot het meest voordelige tariefplan. Enkel op initiatief van de klant worden zijn verbruiksgegevens gedeeld tussen zijn operator en de tariefvergelijker van het BIPT."* De Commissie neemt hier akte van. De mogelijkheid van een tariefsimulatie uit te voeren zonder doorgifte van bijkomende persoonsgegevens aan de operator blijkt dus effectief te zijn voorzien wat uiteraard positief is.

3.2. Systeem via URL op de persoonlijke klantenpagina bij de operator (eerste systeem)

25. Zoals besproken onder randnummer 9 en 10 zijn de gegevens die worden doorgegeven onder het URL-systeem in principe persoonsgegevens. Op voorwaarde dat deze na de tariefvergelijking hetzij automatisch geschraapt, hetzij voldoende geaggregeerd worden zodat ze vanaf dan geen persoonsgegevens meer zijn, lijkt dit gebruik van persoonsgegevens - ten opzichte van het voordeel van dit systeem (verhoogd gebruiksgemak – gebruikers hoeven hun verbruiksgegevens niet zelf meer in te vullen of op te zoeken; men dient enkel in te loggen op de persoonlijke klantenpagina van de operator en te klikken op de knop met URL) - hier proportioneel.

3.3. Systeem met behulp van elektronische identificatie en authenticatie bij het BIPT (tweede systeem)

26. De Commissie heeft begrip voor de logica onder het tweede systeem om bepaalde informatie vooraf te laten invullen in de tariefsimulator na identificatie en authenticatie (zodoende gebruiksgemak te bieden aan de betrokken klanten en fouten bij het invullen van de simulator te vermijden). Onder dit tweede systeem moet de betrokkene ook niet eerst inloggen op zijn persoonlijke klantenpagina bij zijn operator (volgens de aanvrager blijkt dat veel klanten hun inloggegevens bij de operator niet zouden kennen waardoor het URL-systeem voor hen in praktijk niet bruikbaar is). Hoewel zij dit tweede systeem niet a priori disproportioneel acht indien duidelijk(er) wordt bepaald welke gegevens automatisch worden gewist door het BIPT bij het afsluiten van de sessie (cfr randnummer 21), wijst de Commissie er wel op dat het gebruik van het Rijksregisternummer door de operatoren in het kader

van de tariefvergelijking **actueel onwettelijk is bij gebrek aan afdoende wettelijke basis in de WEC.**

27. De wettelijke basis van het ontwerpbesluit is enerzijds artikel 111 § 3 WEC (zie randnummer 3 hiervoor), dat niet verwijst naar de verwerking van het rijksregisternummer. Anderzijds is **het verwerken van het rijksregisternummer door de operatoren vandaag niet mogelijk voor alle doeleinden, maar enkel in het kader van de gevallen vermeld onder artikel 127, § 1 WEC**¹⁴, waaronder de identificatiediensten ("dataretentie") die onder art. 126 § 1 WEC vallen, de identificatie in het kader van noodoproepen en de (opgesomde) verwerkingen op basis van het wetboek van Strafvordering en in het kader van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Artikel 111 WEC heeft betrekking op andere doelstellingen (transparantie voor consumenten en eindgebruikers) - die niet verenigbaar zijn met de gevallen in artikel 127, § 1 WEC – waarvoor het gebruik van het Rijksregisternummer niet is toegelaten.

28. Zelfs indien de wetgever artikel 126 § 1 WEC zo zou herschrijven dat het gebruik van het Rijksregisternummer wordt toegelaten onder artikel 126 § 1 WEC voor de tariefvergelijking, dan nog belet dit niet dat verwerkingen onder artikel 126 § 1 WEC beantwoorden aan meerdere criteria die de Groep 29 publiceerde aangaande verwerkingen met een hoog risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen (zie hiervoor). De wetgever moet dus ook waarborgen voorzien in de WEC (finaliteitsomschrijving in hoofde van de operatoren) opdat de operatoren de informatie die hier wordt verwerkt niet hergebruiken voor commerciële diensten (zie ook randnummer 18 en 19).

4. Aanduiden van de verantwoordelijke voor de verwerking (artikel 1 § 8 WVP)

29. Artikel 5 van het Verslag aan de Koning bepaalt "*Het Instituut is er verantwoordelijk voor dat deze verwerking correct gebeurt en met inachtneming van de privacy van de betrokken gebruikers.*"

30. De Commissie neemt hiervan akte en interpreteert deze passage als een verwijzing naar de aanduiding van de verantwoordelijke voor de verwerking in de zin van artikel 1 § 4 WVP en 4 7) AVG. Om verwarring te voorkomen is het wellicht ook nuttig dat expliciet wordt aangeduid dat deze aanduiding in het Verslag geldt onverminderd de verantwoordelijkheid van de operatoren en BOSA voor de hen betreffende verwerkingen.

¹⁴ Het betreffende lid stelt "*Wanneer de eindgebruiker een identificatiedocument voorlegt waarop het rijksregisternummer staat, verzamelt de operator, de aanbieder bedoeld in artikel 126, § 1, eerste lid, het verkoopkanaal van elektronische communicatiediensten of de onderneming die een identificatiedienst verstrekt, dat nummer.*"

5. Beveiliging van de gegevens

31. De Commissie verwijst naar de voorwaarden beschreven onder de artikelen 16 van de WVP en 32 van de AVG, betreffende de vertrouwelijkheid en beveiliging van de verwerking van persoonsgegevens en stelt vast dat hiervan in het ontwerpbesluit geen enkele melding wordt gemaakt. In het Verslag aan de Koning is er in de marge (zonder dit expliciet te bespreken) wel sprake van een beveiligd https-protocol. De Commissie wenst echter dat er in het ontwerpbesluit en in het bijzonder melding zou worden gemaakt dat iedere uitwisseling van persoonsgegevens tussen de operatoren en het BIPT via een beveiligde verbinding zou moeten gebeuren.

6. AVG Compliance – plicht van de aanvrager tot risico-inschatting

32. De Commissie wijst de aanvrager er ook op dat, met ingang van 25 mei 2018, de toezichthoudende autoriteit zal dienen te worden geraadpleegd *"tijdens de voorbereiding van een wetgevings- of regelgevingsmaatregel houdende verwerking van persoonsgegevens, om ervoor te zorgen dat de voorgenomen verwerking strookt met deze verordening, en met name om de risico's daarvan voor betrokkenen te beperken"* (overweging 96 AVG en artikel 36.4 AVG)

33. In het licht van de AVG is het opvallend dat in de bijgevoegde impactanalyse het ontwerpbesluit wel werd onderzocht in het licht van 21 thema's, maar dat dataprotectie en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer nog niet zijn opgenomen op deze lijst. Dit terwijl de verwerkingsverantwoordelijke (BIPT en operatoren) en de wetgever rekening dienen te houden met de dataprotectierisico's van hun (geplande) verwerkingen (artikel 24.1. AVG).

34. De betrokkene kan immers zelf onmogelijk alle risico's eigen aan de twee prijsvergelijkingsystemen kennen, zodat zijn keuze of toestemming voor deze applicaties niet kan betekenen dat er zich geen risico of geen probleem qua gegevensbescherming zou stellen (zie hiervoor ook onder randnummer 18). Sowieso hebben de verwerkingsverantwoordelijken (het BIPT en de operatoren) vanaf 25 mei 2018 een plicht onder de AVG om rekening te houden met de risico's die bepaalde verwerkingen inhouden voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen (artikel 24.1 AVG), of het nu is op het gebied van de beveiliging van persoonsgegevens (artikel 32 AVG), de melding van beveiligingsincidenten (artikelen 33 en 34 AVG), het verrichten van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (artikel 35 AVG) of bij de voorafgaande raadpleging (artikel 36).

IV. BESLUIT

35. Gelet op het voorgaande is de Commissie van oordeel dat het ontwerp nog verbeterd kan worden inzake privacy en dataprotectie. De Commissie wijst met name op volgende elementen:

- Er is geen aanduiding van de essentiële elementen van de verwerking in de wettelijke basis (artikel 68 van het wetsontwerp betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie) (randnummer 12);
- In artikel 68 van het wetsontwerp betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie en in het ontwerpbesluit ontbreekt het aan enige finaliteitsafbakening in hoofde van de operatoren. Het ontwerpbesluit bevat ook onduidelijkheden aangaande elementen zoals verwerkte gegevens, het toepassingsgebied van het wissingsmechanisme, en de diverse (mogelijke) finaliteiten in hoofde van het BIPT (randnummers 16 tot en met 18);
- De wetgever heeft ook de plicht om enkele bijkomende waarborgen te voorzien opdat de operatoren de informatie die wordt verwerkt in het kader van de tariefvergelijking ook enkel voor dat doel zouden verwerken (randnummer 19);
- De verwerking van het Rijksregisternummer onder artikel 5 heeft geen wettelijke basis onder de WEC (randnummer 26);
- Indien de wetgever het gebruik van het Rijksregisternummer voor de tariefvergelijker alsnog zou voorzien in artikel 126 §1 WEC, moeten er ook bijkomende waarborgen worden voorzien voor de verwerking van dit nummer door de operatoren (randnummer 28);
- De Commissie wijst op de plicht van de operatoren onder artikel 35.1 AVG om met ingang van 25 mei 2018 elke verwerking met een hoog risico (waaronder de verwerking van het Rijksregisternummer in de gevallen vermeld onder artikel 126 § 1 WEC) te onderwerpen aan een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (randnummers 19 en 34).

OM DEZE REDENEN

In zover wordt vastgehouden aan het gebruik van het Rijksregisternummer, verleent de Commissie een ongunstig advies over artikel 6 van het besluit, dat geen wettelijke basis heeft in (artikel 126 § 1 en 127 van) de WEC. Zij verleent over de overige artikelen een gunstig advies, mits rekening wordt gehouden met de voormelde opmerkingen.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere